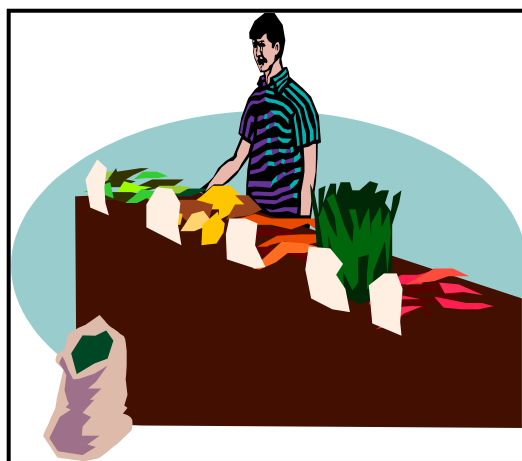

فصل بیست و یکم:

شاخص‌های قیمت

برای اولین بار، بانک ملی ایران در سال ۱۳۱۵، محاسبه شاخص هزینه زندگی و شاخص بهای عمده فروش کالاها را در نقاط شهری آغاز کرد. در سال ۱۳۳۹ با تاسیس بانک مرکزی ایران، مسئولیت تهیه شاخص‌های مذکور، به این بانک محول شد. از سال آغاز تا کنون چندبار سال پایه تغییر نموده است و محاسبه شاخص‌های یاد شده مورد تجدید نظر قرار گرفته است. محاسبه شاخص بهای تولید کننده از سال ۱۳۶۹ توسط بانک مرکزی ایران آغاز شد. از سال ۱۳۷۶ نیز محاسبه شاخص بهای کالاها صادراتی به منظور نشان دادن تغییرات قیمت کالاها صادراتی شروع شد.

شاخص بهای خرده‌فروشی کالاها و خدمات مصرفی خانوارها در نقاط روستایی از سال ۱۳۶۱ لغایت ۱۳۷۵ براساس سال پایه ۱۳۶۱ تهیه و منتشر می‌شد و سپس سال ۱۳۷۴ و بالاخره سال ۱۳۸۱ به عنوان سال پایه انتخاب و از آن زمان تا کنون این شاخص‌ها تهیه و منتشر می‌شود.

جداول آماری ارائه شده در این فصل به شرح زیر است:

- جداول مربوط به شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط شهری.
- جداول مربوط به شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط روستایی.

تعاریف و مفاهیم به کار رفته در این فصل به شرح زیر است:

شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی: معیار سنجش تغییرات متوسط قیمت تعداد معینی از کالاها و خدمات مورد مصرف خانوار نسبت به سال پایه، شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی نامیده می‌شود. شاخصی که بدین گونه بدست می‌آید، صرفاً تغییراتی را که در اثر تغییر قیمت در هزینه زندگی پدید می‌آید، مورد سنجش قرار می‌دهد.

گروه‌های کالاها و خدمات: طبقه‌بندی کالاها و خدمات شاخص‌های قیمت، براساس ماهیت آنها و طبقه‌بندی‌های بین‌المللی و نیازهای ملی انجام گرفته است ولی مبنای کلی، همان طبقه‌بندی پیشنهادی سازمان ملل (SNA) برای خرده‌فروشی و SITC برای عمده‌فروشی) می‌باشد که بنا به ملاحظات اقتصاد ایران، تغییراتی در آن داده شده است.

در این طبقه‌بندی‌ها، کالاها و خدمات به چند گروه بزرگ تقسیم می‌شود که هر یک از آنها چندین زیرگروه دارد، گروه‌های بزرگ را، گروه‌های اصلی و زیرگروه‌های آنها را گروه‌های فرعی کالاها و خدمات می‌نامند.

ضریب اهمیت: سهمی که هر کالا یا خدمت در مجموع هزینه خانوار در یک مقطع زمانی مشخص، دارا است، ضریب اهمیت نامیده می‌شود. این ضریب، مهمترین ضابطه انتخاب کالاها و خدمات برای شاخص‌های مختلف است.

سال پایه: سال پایه سال معین و ثابتی است که درصد تغییرات شاخص نسبت به آن سنجیده می‌شود و شاخص آن برابر ۱۰۰ است و غالباً ضرایب اهمیت مربوط به آن سال، در تهیه شاخص مورد استفاده قرار می‌گیرد.

نقاط شهری: کلیه نقاطی که در سال پایه ۱۳۶۹، جمعیتی معادل ۵۰۰۰ نفر و بیشتر داشته‌اند، توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران شهر تلقی شده‌اند.

نقاط روستایی: کلیه نقاطی که در زمان سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۸۵ فاقد شهرداری بوده‌اند، نقاط روستایی اطلاق می‌شوند.

۲۱-۱- شاخص سالانه بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط شهری استان بر حسب گروه‌های اختصاصی، اصلی و برخی از گروه‌های فرعی (۱۳۹۰=۱۰۰)

۱۳۸۸	۱۳۸۵	۱۳۸۳	ضریب اهمیت (۱۳۹۰=۱۰۰)	گروه‌های کالاها و خدمات
...	۱۰۰	شاخص کل
...	گروه‌های اصلی و منتخب فرعی:
...	۱- خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها
...	خوراکی‌ها
...	غلات و نان
...	گوشت
...	ماهی و حیوانات دریایی
...	لبینات و تخم‌پرندگان
...	روغن‌ها و چربی‌ها
...	میوه‌ها و خشکبار
...	انواع سبزی، حبوب و فرآورده‌های سبزی
...	قند و شکر، مربا، عسل، شکلات و محصولات قنادی
...	نمک و ادویه، سس‌ها و چاشنی‌ها و ترکیبات آشامیدنیها
...	آشامیدنی‌ها
...	۲- دخانیات
...	۳- پوشاک و کفش
...	۴- مسکن، آب، برق و گاز و سایر سوختها
...	اجاره بهای مسکن غیر شخصی
...	ارزش اجاری مسکن شخصی
...	تعمیرات و خدمات ساختمانی
...	آب
...	برق و گاز و سایر سوختها
...	۵- اثاث، کالاها و خدمات مورد استفاده در خانه
...	۶- بهداشت و درمان
...	۷- حمل و نقل
...	۸- ارتباطات
...	۹- تفریح، امور فرهنگی
...	۱۰- تحصیل
...	۱۱- رستوران و هتل
...	۱۲- کالاها و خدمات متفرقه
...	گروه‌های اختصاصی
...	۱- کالاها
...	۲- خدمت
...	۳- مسکن، آب، برق و گاز و سایر سوختها

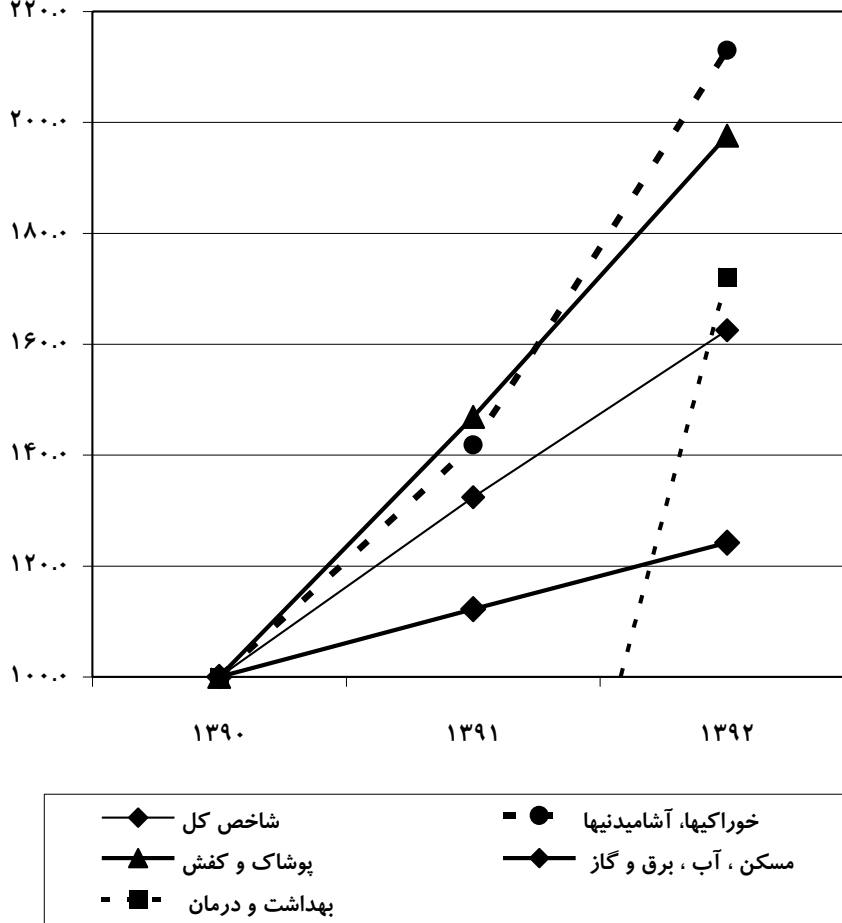
۲۱-۱- شاخص سالانه بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط شهری استان بر حسب گروه‌های اختصاصی، اصلی و برخی از گروه‌های فرعی (دنباله)

درصد تغییر سال نسبت به سال ۱۳۹۱ ^(۲)	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹	گروه‌های کالاها و خدمات
۲۲/۷	۱۶۲/۵	۱۳۲/۴	۱۰۰	۱۰۰	شاخص کل گروه‌های اصلی و منتخب فرعی :
۵۰/۲	۲۱۳	۱۴۱/۸	۱۰۰	۱۰۰	۱- خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها
۵۰/۱	۲۱۲	۱۴۱/۲	۱۰۰	۱۰۰	خوراکی‌ها
۴۹/۳	۲۰۴/۱	۱۳۶/۷	۱۰۰	۱۰۰	غلات و نان
۲۹/۵	۱۸۷/۳	۱۴۴/۶	۱۰۰	۱۰۰	گوشت
۱۹/۹	۱۹۵/۳	۱۶۲/۹	۱۰۰	۱۰۰	ماهی و حیوانات دریایی
۲۴/۸	۱۹۲/۱	۱۵۳/۹	۱۰۰	۱۰۰	لبینات و تخم‌پرندگان
۴۷/۹	۲۰۸/۲	۱۴۰/۸	۱۰۰	۱۰۰	روغن‌ها و چربی‌ها
۵۷/۸	۲۰۸/۵	۱۳۲/۱	۱۰۰	۱۰۰	میوه‌ها و خشکبار
۱۴۶/۸	۳۵۱/۴	۱۴۲/۴	۱۰۰	۱۰۰	انواع سبزی، حبوب و فرآورده‌های سبزی
۲۸/۳	۱۶۸/۱	۱۳۱	۱۰۰	۱۰۰	قند و شکر، مربا، عسل، شکلات و محصولات قنادی
۶۸/۸	۲۲۶/۱	۱۳۳/۹	۱۰۰	۱۰۰	نمک و ادویه، سس‌ها و چاشنی‌ها و ترکیبات آشامیدنی
۵۴/۵	۲۴۱/۸	۱۵۶/۵	۱۰۰	۱۰۰	آشامیدنی‌ها
۷۵/۵	۳۰۶/۱	۱۷۴/۴	۱۰۰	۱۰۰	۲- دخانیات
۳۴/۵	۱۹۷/۶	۱۴۶/۹	۱۰۰	۱۰۰	۳- پوشاک و کفش
۱۰/۷	۱۲۴/۲	۱۱۲/۲	۱۰۰	۱۰۰	۴- مسکن، آب، برق و گاز و سایر سوختها
۱۱/۲	۱۲۱/۷	۱۰۹/۸	۱۰۰	۱۰۰	اجاره بهای مسکن غیر شخصی
۱۰/۸	۱۲۱/۹	۱۰۹/۶	۱۰۰	۱۰۰	ارزش اجاری مسکن شخصی
۲/۵	۱۳۷/۱	۱۳۳/۷	۱۰۰	۱۰۰	تعمیرات و خدمات ساختمانی
-۴۲/۱	۱۳۱/۴	۲۲۷/۱	۱۰۰	۱۰۰	آب، برق و گاز و سایر سوختها
۲۲/۶	۱۸۲/۱	۱۴۸/۶	۱۰۰	۱۰۰	۵- اثاث، کالاها و خدمات مورد استفاده در خانه
۳۴/۵	۱۷۲/۱	۱۲۸/۰	۱۰۰	۱۰۰	۶- بهداشت و درمان
۲۶/۵	۱۶۱/۹	۱۲۸/۰	۱۰۰	۱۰۰	۷- حمل و نقل
۴/۶	۱۱۵/۶	۱۱۰/۶	۱۰۰	۱۰۰	۸- ارتباطات
۵۰/۵	۲۱۴	۱۴۲/۲	۱۰۰	۱۰۰	۹- تفریح، امور فرهنگی
۰/۱	۱۱۳/۶	۱۱۳/۵	۱۰۰	۱۰۰	۱۰- تحصیل
۳۹/۱	۱۹۴	۱۳۹/۵	۱۰۰	۱۰۰	۱۱- رستوران و هتل
۲۵/۶	۱۸۹/۶	۱۵۱/۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۲- کالاها و خدمات متفرقه
					گروه‌های اختصاصی
۳۵/۵	۱۸۹/۹	۱۴۰/۲	۱۰۰	۱۰۰	۱- کالاها
۸/۶	۱۳۰/۹	۱۲۰/۵	۱۰۰	۱۰۰	۲- خدمت
"	...	۱۱۲/۲	۱۰۰	۱۰۰	۳- مسکن، آب، برق و گاز و سایر سوختها ...

(۱) غذا در خانه شامل شاخص کالاهای منتخب است.

(۲) درصد تغییر به روش ۱۰۰ - (مقدار شاخص سال قبل / مقدار شاخص سال جاری) × ۱۰۰ محاسبه گردیده است. مأخذ- مرکز آمار ایران (م.ر).

نمودار شاخص بهای برخی از کالاها و خدمات مصرفی در نقاط شهری استان سمنان: ۹۲-۱۳۹۰
(۱۳۹۰=۱۰۰)

منبع: جدول ۱-۲۱

۲۱-۲- شاخص سالانه بهای کالاها و خدمات مصرفی خانوارها در نقاط روستائی استان بر حسب گروه‌های اختصاصی، اصلی و برخی از گروه‌های فرعی (۱۳۹۰=۱۰۰)

۱۳۸۸	۱۳۸۵	۱۳۸۳	۱۳۸۲	ضریب اهمیت (۱۳۹۰=۱۰۰)	گروه‌های کالاها و خدمات
...	شاخص کل
...	خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها و دخانیات
...	خوراکی‌ها
...	۱- نان و غلات
...	۲- گوشت قرمز و سفید و فرآورده‌های آنها
...	۳- ماهی‌ها و صدف‌داران
...	۴- شیر، پنیر و تخم‌مرغ
...	۵- روغن‌ها و چربی‌ها
...	۶- میوه و خشکبار
...	۷- سبزی‌ها و حبوبات
...	۸- شکر، مربا، عسل، شکلات و شیرینی (قند و شکر و شیرینی‌ها)
...	۹- محصولات خوراکی طبقه‌بندی نشده در جای دیگر
...	۱۰- چای، قهوه، کاکائو، نوشابه و آب میوه (نوشابه‌های غیرالکلی)
...	دخانیات
...	کالاهای غیرخوراکی و خدمات
...	پوشاک و کفش
...	مسکن، آب و برق، گاز و سایر سوخت‌ها
...	۱- مسکن
...	۲- اجاره
...	۳- نگهداری و تعمیر واحد مسکونی
...	۴- آب، برق و سوخت
...	۵- مبلمان و لوازم خانگی و نگهداری معمول آنها
...	بهداشت و درمان
...	حمل و نقل
...	ارتباطات
...	تفریح و فرهنگ
...	آموزش
...	هتل و رستوران
...	کالاها و خدمات متفرقه
...	گروه‌های اختصاصی
...	۱- کالاها
...	۲- خدمات
...	شاخص کل ^(۲)

۲۱-۲ شاخص سالانه بهای کالاها و خدمات مصرفی خانوارها در نقاط روستائی استان بر حسب گروه‌های اختصاصی، اصلی و برخی از گروه‌های فرعی (دنباله)

درصد تغییر سال ۱۳۹۲ نسبت به سال ۱۳۹۱ ^(۱)	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹	گروه‌های کالاها و خدمات
۳۳/۱	۱۷۳/۸	۱۳۰/۵	۱۰۰	...	شاخص کل
۴۳/۵	۲۰۶	۱۴۳/۵	۱۰۰	...	خوراکی‌ها ، آشامیدنی‌ها و دخانیات
۴۲/۸	۲۰۳/۳	۱۴۲/۴	۱۰۰	...	خوراکی‌ها
۳۴/۷	۱۸۹	۱۴۰/۳	۱۰۰	...	۱- نان و غلات
۳۱/۴	۱۹۶/۷	۱۴۹/۷	۱۰۰	...	۲- گوشت قرمز و سفید و فرآورده‌های آنها.....
۳۳/۱	۱۸۶/۴	۱۴۰	۱۰۰	...	۳- ماهی‌ها و صدف‌داران.....
۳۴/۸	۱۸۴/۲	۱۳۶/۷	۱۰۰	...	۴- شیر، پنیر و تخم‌مرغ
۵۱/۶	۲۲۱/۶	۱۴۶/۲	۱۰۰	...	۵- روغن‌ها و چربی‌ها
۶۵/۹	۲۴۸/۶	۱۴۹/۸	۱۰۰	...	۶- میوه و خشکبار.....
۷۵/۸	۲۶۰/۳	۱۴۸/۱	۱۰۰	...	۷- سبزی‌ها و حبوبات
۳۲/۷	۱۶۱/۸	۱۲۱/۹	۱۰۰	...	۸- شکر ، مربا، عسل، شکلات و شیرینی(قند و شکر و شیرینی‌ها)
۴۹/۸	۱۸۵/۶	۱۲۳/۹	۱۰۰	...	۹- محصولات خوراکی طبقه‌بندی نشده در جای دیگر..
۵۳/۸	۲۴۲/۳	۱۵۷/۶	۱۰۰	...	۱۰- چای، قهوه، کاکائو، نوشابه و آب میوه (نوشابه‌های غیرالکلی)
۵۳/۹	۲۹۵	۱۹۱/۶	۱۰۰	...	دخانیات
۲۵/۶	۱۵۴	۱۲۲/۶	۱۰۰	...	کالاهای غیر خوراکی و خدمات
۵۷/۷	۲۰۳	۱۲۸/۷	۱۰۰	...	پوشاک و کفش
۲/۶	۱۱۷/۸	۱۱۴/۹	۱۰۰	...	مسکن، آب و برق ، گاز و سایر سوخت‌ها
۱۰/۷	۱۲۳/۱	۱۱۱/۲	۱۰۰	...	۱- مسکن.....
۱۰/۱	۱۲۱/۷	۱۱۰/۵	۱۰۰	...	۲- اجاره.....
۲۳/۵	۱۵۶/۶	۱۲۶/۷	۱۰۰	...	۳- نگهداری و تعمیر واحد مسکونی.....
-۴/۵	۱۱۲/۹	۱۱۸/۳	۱۰۰	...	۴- آب ، برق و سوخت.....
۴۷/۶	۱۹۷/۴	۱۳۳/۸	۱۰۰	...	۵- مبلمان و لوازم خانگی و نگهداری معمول آنها...
۴۱/۴	۱۷۸	۱۲۵/۹	۱۰۰	...	بهداشت و درمان
۳۰	۱۵۵/۶	۱۱۹/۸	۱۰۰	...	حمل و نقل
۱۰	۱۱۹/۸	۱۰۸/۹	۱۰۰	...	ارتباطات.....
۵۴/۱	۲۲۲/۳	۱۴۴/۳	۱۰۰	...	تفریح و فرهنگ.....
۸/۹	۱۱۳/۹	۱۰۴/۶	۱۰۰	...	آموزش.....
۳۱/۶	۱۸۲/۹	۱۳۹	۱۰۰	...	هتل و رستوران.....
۳۴/۲	۲۰۴/۸	۱۵۲/۶	۱۰۰	...	کالاها و خدمات متفرقه.....
					گروه‌های اختصاصی
۳۷/۳	۱۸۵/۲	۱۳۴/۹	۱۰۰	...	۱- کالاها
۲۱/۷	۱۴۵/۹	۱۱۹/۹	۱۰۰	...	۲- خدمات
۳۵/۵	۱۸۰/۲	۱۳۳	۱۰۰	...	شاخص کل ^(۲)

(۱) درصد تغییر به روش ۱۰۰- () مقدار شاخص سال قبل / مقدار شاخص سال جاری ((محاسبه گردیده است .

(۲) شاخص کل منهای ارزش اجاری واحدهای مسکونی ملکی محاسبه شده است.

مأخذ- مرکز آمار ایران.(م.ر).